

Блаженніший Святослав: «Українська Греко-Католицька Церква як глобальна Церква». Погляд із Рима на 10 років служіння Глави УГКЦ

Середа, 14 квітня 2021

Протягом 10 років Блаженніший Святослав очолює Українську Греко-Католицьку Церкву, найбільшу зі Східних Католицьких Церков свого права. Про це з «римської перспективи» розповідає Андреа Гальєрдуччі, один із провідних ватиканістів і фахівців Східної Європи.

Мабуть, те, що УГКЦ – глобальна Церква, стало зрозуміло під час міждикастерійної зустрічі, яку Папа Франциск провів у Ватикані в липні 2019 року з митрополитами Синоду УГКЦ – найбільшою із 23-х Церков свого права. Саме тоді стало очевидно, що справді йшлося про Церкву східного обряду, коріння якої перебуває в історії та традиціях України, хоча єпископи походили з чотирьох різних континентів. Їх покликали до Рима, щоб говорити про їхній народ. Кожному було доручено представляти свою Церкву у світі. Ця зустріч виникла з ідеї Блаженнішого Святослава.

25 березня Блаженніший Святослав відсвяткував 10-річчя свого служіння як Глава і Отець Української Греко-Католицької Церкви. Зараз йому 50 років (його обрали, коли йому було 40!). Це відбулося ще до обрання Папи Франциска, але за Божим задумом на той час він був в Аргентині, де потоваришував із кардиналом Хорхе Марія Бергольо, архієпископом Буенос-Айреса. До Глави УГКЦ із великою пошаною ставився і папа Венедикт XVI, який підтвердив його обрання, незважаючи на дуже молодий за куріяльними мірками вік.

Міждикастерійна зустріч стала кульмінацією невтомної праці Блаженнішого Святослава. Передусім, йдеться про його інституційну діяльність, спрямовану на зміцнення зв'язків зі Святим Престолом. Присутність Української Греко-Католицької Церкви в Римі ставала все більш помітною та активною. Була використана кожна можливість для зустрічей. Як тільки з'являлася нагода, Глава УГКЦ брав участь у пленарних засіданнях різних дикастерій Римської курії, членом яких він є, використовував кожен можливість розповісти папам про ситуацію в Україні, а також багато працював над питанням юрисдикції своєї Церкви, не приховуючи своєї мрії про статус патріархату для неї – ідея, яку рішуче висловив його попередник кардинал Йосиф Сліпий.

Йдеться не лише про особисту мрію Блаженнішого Святослава, а про прагнення усєї Української Греко-Католицької Церкви, котра отримала статус Верховного архієпископства за папи Павла VI, який приділяв їй особливу увагу і навіть особисто відкрив дім українських греко-католиків у Римі – собор Святої Софії.

З початком Майдану, Революції гідності 2013 року, Глава УГКЦ примножує свої міжнародні зобов'язання. Він підтримує свою націю та насамперед – конкретних людей. «Наша Церква зі своїм народом», – часто пояснює він. Блаженніший Святослав активно взаємодіє з іншими Церквами й релігіями, присутніми в Україні, при кожній нагоді розповідає світові про російську агресію та водночас просить про надання гуманітарної допомоги. Його старанням реалізовано ініціативу Папи для України (загальноєвропейська акція збору коштів у 2017 році для допомоги населенню України, яке постраждало від війни), відбуваються постійні візити представників Святого Престолу до України (кардинал П'єтро Паролін, кардинал Сандрі). Блаженніший Святослав, зокрема, активно дбає про забезпечення необхідної душпастирської опіки українських військових.

А тим часом його голос на міжнародному рівні став авторитетним і до нього прислухається не лише Святіший Отець. Зміцнюючи та встановлюючи все нові зв'язки зі Святим Престолом, Предстоятель УГКЦ засвідчив глобальність своєї Церкви. Зрештою, це був традиційний вибір. Бо коли Українська Греко-Католицька Церква, яка вважає Константинопіль своєю Церквою-матір'ю, вирішила приєднатися до Рима. Вона це зробила саме з огляду на його вселенськість.

Зрештою, з Блаженнішим Святославом великою мірою звершився великий план митрополита Андрея Шептицького, який першим зрозумів, що УГКЦ може бути глобальною Церквою і необхідно працювати над тим, щоб це сталося.

Тут варто згадати Блаженнішого Любомира Гузара, якому вдалося повернути осідок Верховного архієпископства зі Львова до Києва. Зі Львова, де відбувся псевдособор 1946 року, який намагався знищити Українську Греко-Католицьку Церкву, до Києва, розташованого в центрі країни. Очевидно, щоби бути глобальними, потрібно рухатись до центру. Після кардинала Гузара, який зрікся престолу за два роки до Бенедикта XVI, застосувавши фактично ту можливість, якою згодом скористався Папа Римський, Верховним архієпископом було обрано єпископа Святослава Шевчука, який з центру України попровадив УГКЦ все ближче до Рима, вселенського центру християнства, та до повного міжнародного виміру.

У своєму плані на майбутнє Блаженніший Святослав звертає увагу на заклик Святішого Отця Франциска щодо душпастирського навернення, оскільки «Церква, як місійна спільнота, повинна вийти за межі церковних стін у сучасний світ, – не для того, щоб засудити його, а щоби спасти світ у Христі». Глава УГКЦ вважає необхідним «змінювати стиль, спосіб комунікації і спільної дії. Найважливішим у цьому новому способі душпастирського навернення вважаю ось такий рух – від шукання почестей до лікування ран сучасного людства».

«Іти в сучасний світ, – вважає він, – означає зійти з п'єдесталів, не шукати собі почестей і привілеїв, спуститися з наших уявних висот князів, принців, щоб послужити сучасній людині. Це стосується і єпископів, і священників, і монахів та монахинь, і учасників різних церковних рухів та мирянських спільнот. Нам потрібно зійти з наших п'єдесталів, щоб наблизитися до ран сучасної людини, які часто сповнені болем, кров'ю і гноєм. Ми повинні ці рани обмити й очистити».

І для цього він вказав спосіб навчання, яке треба провадити: «...це не значить наказувати силою влади, повчати менторським тоном, як усі інші мають жити, картати тих, хто живе не так, як нам хотілося б».

За його баченням, Церква повинна пройти певне навернення від уявлення про те, що Церква – це своєрідна фінансова корпорація, яка шукає земні засоби для свого існування, забезпечення своїх потреб і на їх основі планує свою витратну діяльність. «Таке мислення цілком чуже Церкві, яка не має своїх лобістських інтересів. Церква – це спільнота солідарності, у якій усі її члени покликані обмінюватися своїми дарами. Найбільшим багатством нашої Церкви є люди! І кожен, хто приходить до спільноти Церкви, має завдання віддати всі свої таланти на служіння ширшій спільноті, бо тільки в такий спосіб зможе їх розвинути та помножити».

З 10-річчям служіння Глави УГКЦ закінчується і десятирічний план «Жива парафія – місце зустрічі з живим Христом» – пастирська стратегія, прийнята на період 2011–2020 роки. За ці 10 років Блаженніший Святослав проголосив Катехизм «Христос – наша Пасха» – перший Катехизм Церкви східного обряду та освятив патріарший собор Воскресіння Христового в Києві, побудований за 12 років.

Українська Греко-Католицька Церква зростає: проголошено три нові митрополії (Львівську, Івано-Франківську і Тернопільсько-Зборівську), засновано нові єпархії: Кам'янець-Подільську, Чернівецьку, Ольштинсько-Гданську; екзархати у Франції та Великій Британії стали єпархіями, а у Бразилії постала митрополія УГКЦ. Був також створений екзархат в Італії – територіальна одиниця зі 70 тисяч вірних, організована у 145 громад.

За останні 10 років в УГКЦ хіротонізовано 17 нових єпископів і близько 200 священників, 52 з яких особисто висвятив Блаженніший Святослав. За цей час Глава УГКЦ відвідав усі єпархії в Україні та на поселеннях.

Словом, 10 років великої діяльності, які вивели Українську Греко-Католицьку Церкву на міжнародну арену.

Переклад з італійської Секретаріату Глави УГКЦ у Римі